Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 9. 2012, sp. zn. 8 Tdo 1092/2012, ECLI:CZ:NS:2012:8.TDO.1092.2012.1

Číslo: 69/2013

Právní věta:

Sociální pracovník orgánu sociálně-právní ochrany dětí je úřední osobou ve smyslu § 127 odst. 1 písm. d) tr. zákoníku, neboť jako odpovědný úředník orgánu územní samosprávy vykonávajícího státní správu v přenesené působnosti při své činnosti plní úkoly společnosti a státu a používá přitom pravomoci svěřené přímo zákonem č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, včetně rozhodování o právech a povinnostech jiných subjektů (§ 13 posledně uvedeného zákona, § 1 odst. 2, § 109 zákona č. 108/2006, o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů).

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 19.09.2012

Spisová značka: 8 Tdo 1092/2012

Číslo rozhodnutí: 69

Číslo sešitu: 9

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Úřední osoba

Předpisy: § 127 odst. 1 písm. d) tr. zákoníku

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud odmítl dovolání obviněné L. P. proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 24. 4. 2012, sp. zn. 8 To 136/2012, jako odvolacího soudu v trestní věci vedené u Městského soudu v Brně pod sp. zn. 92 T 172/2011.

Z o d ů v o d n ě n í :

Městský soud v Brně rozsudkem ze dne 9. 2. 2012, sp. zn. 92 T 172/2011, uznal obviněnou L. P. vinnou, že „v době od 18. září 2009 do 7. dubna 2010 v B., při výkonu funkce sociální pracovník, oddělení péče o rodinu a děti, v sídle Úřadu městské části B.-s., pracoviště odboru sociálního a zdravotnictví, na ulici M. č. 4 v B., se neseznámila řádně s kompletním spisem vedeným pod sp. zn. 10 m 14/1999 ve věci rodiny D., který obsahoval všechny podstatné údaje, zejména materiály svědčící o tom, že v minulosti byli L. D. a J. D. pravomocně odsouzeni za týrání svých starších synů J. a M., proto byli oba synové umístěni do ústavní výchovy, rozhodnutím Městského soudu v Brně pod

sp. zn. 22P 74/2000 byl rovněž nad výchovou nezletilého D. a nezletilé L. od 17. 2. 2004 stanoven soudní dohled, v roce 2004 a v roce 2008 byli oba rodiče L. a J. D. opakovaně prověřováni PČR pro podezření z týrání nezletilého syna D., spis obsahoval rovněž zprávy dětské lékařky, školy a hlášení sousedů, z nichž plynulo podezření, že je v její péči problémová rodina, podcenila rovněž ze znaleckých posudků vyplynuvší snížené rodičovské kompetence a z uvedených signálů nevyhodnotila riziko nebezpečí pro nezletilého D., že by mohl být nezletilý D. rodiči týrán, a nevyužila všechna svá oprávnění, jednak aby ochránila práva nezletilého D. na jeho příznivý vývoj a řádnou výchovu, a také aby obnovovala narušené funkce rodiny, jak jí ukládá zákon o sociálně-právní ochraně dětí č. 359/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů, kdy si řádně a důsledně neplnila povinnosti úřední osoby, neboť neprováděla řádně šetření v rodině co do jejich četnosti a zejména obsahu, nereagovala na telefonické upozornění ZŠ K. ze dne 19. 10. 2009 o zranění D., nekontaktovala ošetřující lékařku za účelem zjištění zdravotního stavu dětí, dne 9. 11. 2009 předkládá MS v Brně velmi stručnou dohledovou zprávu, kde nezmiňuje žádné problémy v rodině nezletilého, přičemž z důvodu změny bydliště, kdy je postupován spis dne 7. 4. 2010 Úřadu Městské části B.-Ž., přitom doporučuje, aby byl D. přijat do internátního zařízení, protože s ním mají rodiče výchovné problémy a změna mu prospěje, kdy i v důsledku jejího pouze povrchního a zcela nedostatečného dohledu došlo k závažnému a dlouhodobému fyzickému týrání, včetně týrání hladem nezletilého D. ze strany rodičů, čehož si při své povrchní návštěvě ani nemohla všimnout“.

Takto zjištěné jednání obviněné soud právně kvalifikoval jako přečin maření úkolu úřední osoby z nedbalosti podle § 330 odst. 1 tr. zákoníku a podle téhož ustanovení jí uložil trest odnětí svobody v trvání čtyř měsíců, jehož výkon podle § 81 odst. 1, § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložil na zkušební dobu v trvání dvanácti měsíců.

Proti tomuto rozsudku podala obviněná odvolání, o němž Krajský soud v Brně rozhodl usnesením ze dne 24. 4. 2012, sp. zn. 8 To 136/2012, tak, že je podle § 256 tr. ř. zamítl.

Obviněná prostřednictvím obhájce podala proti rozhodnutí odvolacího soudu dovolání, v němž uplatnila dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Úvodem upozornila na zcela chybný postup obecných soudů spočívající v nedostatečném objasnění okolností svědčících v její prospěch. Zejména namítla, že se protiprávního jednání měla dopouštět v poměrně krátké době, a to od 18. 9. 2009, kdy jí byl předán spis rodiny D., do 7. 4. 2010, kdy byl spis předán jinému úřadu (z této doby se navíc cca šest týdnů nacházela v pracovní neschopnosti a po návratu do práce měla spis na stole pouhých devět pracovních dnů). Přitom byla pracovně přetížená, při převzetí agendy jí nikdo nesdělil, že by případu měla věnovat zvýšenou pozornost, rodina D. nebyla považována za „zvlášť těžký případ“, otřesný zdravotní stav nezletilého byl zjištěn přibližně půl roku poté, kdy jej viděla naposledy, a proto se mohl výrazným způsobem změnit. Poukázala rovněž na závěry expertního týmu Ministerstva práce a sociálních věcí, který prověrku uzavřel s tím, že jde o chybu systému a ne jednotlivce.

Obviněná následně vyhodnotila dobu, po kterou se mohla aktivně věnovat problémové rodině nezletilého, na pouhých devadesát sedm pracovních dnů, a vyslovila přesvědčení, že v tak krátké době není v lidských silách nastudovat si podrobně obsah všech spisů. Nezletilého D. D. viděla naposledy o vánočních svátcích (roku 2009), přičemž během následujících měsíců se jeho zdravotní stav mohl zásadním způsobem změnit, což potvrdila i svědkyně RNDr. J. Č. Zdůraznila, že žádný zákon nenařizuje pracovníkům orgánu sociálně právní ochrany dětí (dále jen „OSPOD“) prakticky žít s rodinami a vykonávat nad nimi dohled nepřetržitě. V podrobnostech poukázala i na to, co v kauze rodiny D. vykonala.

Dovolatelka dále namítla, že podstatná část jejího údajně protiprávního jednání se odehrála v roce 2009, tedy před účinností nového trestního zákoníku. Trestní zákon č. 140/1961 Sb., účinný do 31. 12. 2009, však neznal pojem „úřední osoba“, nýbrž disponoval pouze s pojmem „veřejný činitel“ (byl

vymezen v jeho § 89 odst. 9). V této souvislosti si kladla otázku, zda jako řadová pracovnice na úseku péče o rodinu a děti mohla být veřejným činitelem, či nikoliv. I přes (v posledním období účinnosti trestního zákona) stále extenzivnější výklad tohoto ustanovení vyjádřila přesvědčení, že veřejným činitelem nebyla. Alespoň určitě nepožívala takové ochrany, jakou trestní zákon poskytoval veřejným činitelům, neboť se nikdy nestalo, že by kdokoli byl potrestán za spoustu ataků, jimiž byla ona a její kolegové ve stejném pracovním zařazení vystaveni. Pakliže nepožívala ochrany coby veřejný činitel, pak ani po ní nelze požadovat, aby jako veřejný činitel konala, a proto její trestní odpovědnost do 1. ledna 2010 je vyloučena bez ohledu na to, jestli ke skutku došlo.

Podle názoru dovolatelky je tak tomu ovšem i po naposledy uvedeném datu, neboť ani podle nového trestního zákoníku nemůže být trestně odpovědná jako „úřední osoba“. Tento zákon totiž v ustanovení § 127 taxativně vyjmenovává, kdo je úřední osobou, a v odst. 1 písm. d) konstatuje, že úřední osobou je člen zastupitelstva nebo odpovědný úředník územní samosprávy, orgánu státní správy nebo jiného orgánu veřejné moci. Na ni by se toto ustanovení vztahovalo pouze za předpokladu, že by byla „odpovědným úředníkem územní samosprávy“, taková osoba by však musela „plnit úkoly státu nebo společnosti a používat přitom svěřené pravomoci pro plnění těchto úkolů“, jak je zřejmé z návěty tohoto ustanovení. Měla-li by ovšem plnit „svěřenou“ pravomoc, pak by jí taková pravomoc musela plynout ze speciálního právního aktu. Jediný právní akt, k němuž mezi ní a Magistrátem města B. došlo, byla pouze pracovní smlouva s přílohou „Popis pracovní náplně“ (jen jako sociální pracovnice). Žádný jiný právní předpis, instrukce či cokoliv jiného, co by vymezovalo povinnosti sociální pracovnice, přitom neexistuje.

Ovšem i v případě, že by byl správný závěr soudů, že byla úřední osobou ve smyslu § 127 odst. 1 písm. d) tr. zákoníku, měla být zúžena doba, po kterou se měla souzeného jednání dopouštět, na dobu od 1. 1. 2010 do 7. 4. 2010, tedy na období účinnosti nového trestního zákoníku. Toto období však prezentuje 97 kalendářních dnů (z toho 67 pracovních), od nichž je třeba odečíst 30 pracovních dnů, kdy byla v pracovní neschopnosti. Po takovém odpočtu zbývá jen 40 kalendářních dnů (z toho 27 pracovních), ve kterých se mohla rodině D. věnovat. To je však podle ní doba příliš krátká pro závěr o její vině přečinem maření úkolu úřední osoby z nedbalosti podle § 330 odst. 1 trestního zákoníku, neboť „stávající praxe zpravidla vychází ze tří až šesti měsíců u nedbalostního jednání jako minima“.

Navrhla proto, aby Nejvyšší soud zrušil obě napadená rozhodnutí soudů nižších stupňů a dále postupoval podle § 265l tr. ř.

K podanému dovolání se vyjádřil státní zástupce činný u Nejvyššího státního zastupitelství, který postup obou soudů nižších instancí při procesu dokazování i hodnocení důkazů považoval za správný a za přiléhavou a zákonu odpovídající označil i použitou právní kvalifikaci. Obviněná byla v postavení úřední osoby podle § 127 odst. 1 písm. d) tr. zákoníku, neboť byla odpovědným úředníkem orgánu územní samosprávy (vykonávajícím státní správu v přenesené působnosti), který plnil úkoly společnosti a státu a používal přitom svěřené pravomoci pro plnění těchto úkolů. Její pravomoci (a povinnosti) přitom vyplývaly ze zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 359/1999 Sb.“), a byla povinna jich jako zaměstnanec odboru sociálně právní ochrany dětí dbát, aniž bylo nutné realizovat nějaký další formální svěřovací akt. Absenci související ochrany obviněné jako veřejného činitele potom nelze z ničeho dovodit, její domněnku není možné zásadněji zohlednit.

V kontextu podání dovolatelky státní zástupce ještě doplnil, že vymezení veřejného činitele ve smyslu § 89 odst. 9 tr. zák. bylo v daném ohledu v zásadě totožné (byl jím mimo jiné odpovědný pracovník orgánu státní správy a samosprávy, pokud se podílel na plnění úkolů společnosti a státu a používal přitom pravomoci, která mu byla v rámci odpovědnosti za plnění těchto úkolů svěřena), a použití tohoto ustanovení bylo zcela správné.

K poslední části dovolání obviněné státní zástupce uvedl, že zákon ani soudní praxe zásadně k § 330 odst. 1 tr. zákoníku nepožaduje trvání protiprávního stavu v délce alespoň tří měsíců (tento přečin je možné spáchat i jednorázovým útokem).

Státní zástupce proto navrhl, aby Nejvyšší soud podané dovolání odmítl podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř., neboť je zjevně neopodstatněné.

Nejvyšší soud jako soud dovolací shledal, že v této trestní věci je dovolání přípustné, bylo podáno osobou oprávněnou, v zákonné lhůtě a na místě, kde lze podání učinit, a splňuje i obligatorní náležitosti obsahu dovolání uvedené v § 265f odst. 1 tr. ř.

Obviněná uplatnila dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., který je dán tehdy, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení.

Část námitek, které obviněná ve svém dovolání (zejména v jeho úvodu) uplatnila a o něž existenci citovaného dovolacího důvodu opřela, nemohla obstát. Šlo především o ty výhrady, které směřovaly proti způsobu hodnocení důkazů ze strany soudů nižších stupňů a jejichž prostřednictvím dovolatelka zpochybňovala skutkové závěry zejména soudu prvního stupně.

Obviněná však ve svém podání uplatnila i výhrady relevantní, když zpochybnila použitou právní kvalifikaci tvrzením, že nejednala jako úřední osoba, resp. veřejný činitel, že nepožívala takové ochrany jako veřejný činitel, tudíž po ní nikdo nemůže požadovat, aby takto konala, že nepožívala svěřenou pravomoc pro plnění úkolů státu nebo společnosti a navíc jí tato pravomoc nebyla svěřena žádným speciálním aktem, v důsledku čehož nemůže být uznána vinnou přečinem maření úkolu úřední osoby z nedbalosti podle § 330 odst. 1 tr. zákoníku. Takové výhrady ovšem Nejvyšší soud považoval za zjevně neopodstatněné.

K této problematice je zapotřebí uvést, že přečinu maření úkolu úřední osoby z nedbalosti podle ustanovení § 330 odst. 1 tr. zákoníku se dopustí úřední osoba, která při výkonu své pravomoci z nedbalosti zmaří nebo podstatně ztíží splnění důležitého úkolu. Objektem tohoto trestného činu je zájem na řádném a důsledném plnění úkolů úředními osobami. Ustanovení o trestném činu maření úkolu úřední osoby z nedbalosti se vztahuje jen na závažné případy porušení povinnosti úřední osoby zaviněné z nedbalosti, které mají za následek zmaření nebo podstatné ztížení splnění důležitého úkolu. Zmařit splnění důležitého úkolu znamená znemožnit jeho splnění v době, kdy splněn měl být. Podstatně ztížit splnění důležitého úkolu z nedbalosti (právě naplnění tohoto zákonného znaku soudy dovodily – srov. především tzv. právní větu rozsudku soudu prvního stupně) znamená nedbalostním jednáním vytvořit podmínky, v důsledku kterých je ke splnění třeba vynaložit více energie, času nebo prostředků, než by jinak bylo zapotřebí.

Vzhledem k dovolacím námitkám obviněné je vhodné dále dodat, že k naplnění této skutkové podstaty se vyžaduje, aby se činu dopustil tzv. speciální subjekt, kterým je úřední osoba ve smyslu § 127 tr. zákoníku.

Podle § 127 odst. 1 písm. d) tr. zákoníku úřední osobou je člen zastupitelstva nebo odpovědný úředník územní samosprávy, orgánu státní správy nebo jiného orgánu veřejné moci, pokud plní úkoly státu nebo společnosti a používají přitom pravomoci pro plnění těchto úkolů.

Podle odst. 2 tohoto ustanovení k trestní odpovědnosti a ochraně úřední osoby se podle jednotlivých ustanovení trestního zákona vyžaduje, aby trestný čin byl spáchán v souvislosti s její pravomocí a odpovědností.

Odpovědný úředník územní samosprávy, orgánu státní správy nebo jiného orgánu veřejné moci je ten

úředník, který působí v rámci příslušného orgánu veřejné moci a vykonává svěřenou odvozenou pravomoc, a to ať už do určité míry samostatně nebo v návaznosti na výkon pravomoci příslušného funkcionáře orgánu veřejné moci, kterému je podřízen. Proto je třeba ho na jedné straně odlišit od příslušného funkcionáře orgánu veřejné moci a na druhé straně od ostatních úředníků příslušného orgánu veřejné moci, kteří nevykonávají pravomoc k plnění úkolů společnosti nebo státu, a proto nemají postavení úředních osob ve smyslu § 127 tr. zákoníku. Orgánem státní správy mohou být i subjekty, které ji vykonávají nepřímo, což jsou právní subjekty, na které byl zákonem nebo rozhodnutím učiněným na základě zákona delegován ve vymezeném rozsahu výkon státní správy. Nejdůležitějším případem je přenesená působnost vykonávaná orgány obcí a krajů jako územních samosprávných celků, na které dopadá pojem územní samospráva. Přenesená působnost je ve správních obvodech obcí a krajů vykonávána obecními úřady, pověřenými obecními úřady, obecnímu úřady obcí s rozšířenou působností, krajskými úřady, zvláštními orgány obcí a krajů, komisemi rad obcí, pokud výkon přenesené působnosti není zákonem výslovně svěřen nebo vyhrazen jinému orgánu obce nebo kraje.

Za plnění úkolů státu nebo společnosti je třeba především považovat výkon důležitých veřejných funkcí, ale i činnost odpovědných úředníků a dalších osob taxativně vyjmenovaných v písmenech a) až i) § 127 tr. zákoníku, a výkon jejich působnosti vymezené v příslušných zákonech s tím spojené. Půjde o takové činnosti, které mají celospolečenský význam, svou povahou odpovídají činnosti tohoto okruhu osob a jsou náležitým způsobem konkretizovány s ohledem na postavení té které osoby především v Ústavě České republiky, v ústavních zákonech a zákonech, přičemž jsou spojeny s výkonem jejich působnosti. Jinými slovy, vždy musí jít o plnění úkolů, jež mají širší společenský dosah.

Pravomoc spočívá v oprávnění orgánu vykonávat veřejnou moc, přičemž veřejnou mocí se rozumí taková moc, která autoritativně rozhoduje o právech a povinnostech jiných osob (subjektů), ať již přímo nebo zprostředkovaně. Subjekt, o jehož právech nebo povinnostech je rozhodováno, není v rovnoprávném postavení s rozhodujícím orgánem a obsah rozhodnutí tohoto orgánu nezávisí na vůli takového subjektu. Jak již bylo uvedeno shora, vždy musí jít o plnění úkolů, jež mají širší společenský dosah. I když za výkon pravomoci nelze považovat jen rozhodování o právech a povinnostech fyzických i právnických osob, je v pojmu pravomoci vždy obsažen prvek moci a prvek rozhodování (srov. rozhodnutí č. 16/1967-II. a č. 48/1972 Sb. rozh. tr., jakož i Šámal, P. a kol., Trestní zákoník II, § 1 až 139. Komentář. 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2012, str. 3115, 3156 a násl.).

Podle § 4 odst. 1 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zák. č. 359/1999 Sb.“), sociálně-právní ochranu zajišťují orgány sociálně-právní ochrany, jimiž jsou a) krajské úřady, b) obecní úřady obcí s rozšířenou působností, c) obecní úřady, d) ministerstvo (práce a sociálních věcí), e) Úřad (pro mezinárodněprávní ochranu dětí). Už z toho lze učinit dílčí závěr, že orgánem sociálně-právní ochrany je i Úřad městské části B.-s. Statutárního města B., odbor sociální a zdravotní.

Také pro další závěr, zda sociální pracovník takového orgánu sociálně-právní ochrany dětí je úřední osobou, která při své činnosti používá svěřenou pravomoc, je rovněž nutné vycházet ze zákona č. 359/1999 Sb. Tento zákon v ustanoveních § 5 až 9 vyjmenovává základní zásady sociálně-právní ochrany, přičemž z nich zejména plyne, že předním hlediskem sociálně-právní ochrany je zájem o blaho dítěte, že sociálně-právní ochrana se zaměřuje zejména na děti (§ 6 odst. 1), jejichž rodiče (písm. a/, bod 2.) neplní povinnosti plynoucí z rodičovské zodpovědnosti, nebo (písm. a/, bod 3.) nevykonávají nebo zneužívají práva plynoucí z rodičovské zodpovědnosti, ale i na děti, které (písm. g/) jsou ohrožovány násilím mezi rodiči nebo jinými osobami odpovědnými za výchovu dítěte, popřípadě násilím mezi dalšími fyzickými osobami.

Zákon však nezůstává pouze u těchto ustanovení proklamativního charakteru, ale pracovníkům

OSPOD ukládá konkrétní povinnosti (v ustanovení § 10 a §11) a zároveň jim umožňuje rozhodovat o výchovných opatřeních (§ 13) a opatřeních na ochranu dětí (§ 14). Tak podle § 13 může OSPOD rozhodnout o opatřeních ukládaných podle zákona č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o rodině“), kterými podle § 43 tohoto zákona jsou:

a) napomenutí vhodným způsobem nezletilého, jeho rodičů a osob, kteří narušují jeho řádnou výchovu;

b) stanovení nad nezletilým dohledu a jeho provádění za součinnosti školy, občanských sdružení v místě bydliště nebo na pracovišti;

c) uložení nezletilému omezení, která zabrání škodlivým vlivům na jeho výchovu, zejména návštěvu podniků a zábav pro nezletilého vzhledem k jeho osobě nevhodných. K těmto opatřením OSPOD nepotřebuje schválení soudu, neboť měnit nebo rušit taková opatření může orgán, který je učinil.

Další opatření pak může OSPOD činit za podmínek § 14 zákona č. 359/1999 Sb., může podat návrh soudu a) na rozhodnutí o splnění podmínky osvojení spočívající v tom, že rodiče neprojevují zájem o své dítě, b) na omezení nebo zbavení rodičovské zodpovědnosti nebo pozastavení jejího výkonu, c) na nařízení ústavní výchovy, d) na prodloužení nebo zrušení ústavní výchovy, e) na svěření dítěte do péče zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, na prodloužení doby trvání tohoto svěření a na zrušení rozhodnutí o svěření dítěte do tohoto zařízení.

Zvláštní hlava zákona č. 359/1999 Sb. je pak věnována péči o děti vyžadující zvýšenou pozornost, což jsou právě děti vyjmenované shora v ustanovení § 6 a kterými bezesporu byly děti rodiny D. (tedy i nezletilý D.).

Postavení sociálního pracovníka je upraveno i v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, konkrétně pak v jeho ustanoveních § 1 odst. 2 a § 109.

Pro úplné zhodnocení trestněprávní odpovědnosti obviněné je dále nutné zohlednit dokument označený jako Popis pracovní náplně funkce založený na č. l. 237 a 238 trestního spisu, ze kterého jednoznačně plyne, že sociální pracovníci orgánu péče o dítě mimo jiné vykonávají sociálně-právní ochranu dětí podle zákona č. 359/1999 Sb. (bod 1.), že rozhodují v I. stupni o výchovných opatřeních, provádějí výchovná opatření, tj. dávají podnět k zahájení řízení o výchovném opatření, sledují průběh nařízeného výchovného opatření apod. (bod 10.).

Z uvedeného tedy plyne, že obviněná jakožto pracovnice odboru sociálního a zdravotnictví při Úřadu městské části B.-s. Statutárního města B. působila jako úřední osoba, při své činnosti používala pravomoci, která jí byla svěřena přímo zákonem č. 359/1999 Sb. a která je v hrubých rysech popsána shora. Krom toho byla také obeznámena s náplní své pracovní činnosti při uzavírání pracovního poměru, protože dokument popisující náplň její pracovní činnosti byl součástí pracovní smlouvy a jednotlivá ustanovení v něm přímo odkazovala buď na zákon č. 359/1999 Sb., nebo sama stanovila práva a povinnosti. Stejně tak je zřejmé, že obviněná jako pracovnice OSPOD byla přímo oprávněna rozhodovat o právech a povinnostech jiných subjektů (což ukládání opatření podle zákona o rodině a výchovných opatření podle zákona č. 359/1999 Sb. bezesporu je), přičemž tyto jiné osoby vystupovaly vůči ní v podřízeném postavení. Ke své činnosti tedy nepotřebovala žádný speciální akt zmocnění, při výkonu své činnosti jednala jako úřední osoba ve smyslu § 127 tr. zákoníku. Výhrady dovolatelky zpochybňující tuto skutečnost proto Nejvyšší soud nepovažuje za případné.

Pokud jde o protiprávní jednání dovolatelky, lze v tomto směru odkázat na skutková zjištění obou soudů nižších stupňů. Podstatné ve věci je, že s rodinou D. bylo odborně pracováno prakticky již od

narození prvních dvou synů (kteří jsou nyní umístěni v dětském domově) a následně také po narození dcery L. a syna D. Jelikož byly zjištěny snížené rodičovské kompetence obou rodičů, byla součinnost, poradenství a sociální pomoc ze strany orgánů péče o dítě více než žádoucí. Situace se stabilizovala po dobu, kdy do rodiny docházela pracovnice OSPODu M. K., DiS., která podle záznamů docházela do rodiny i několikrát týdně a rodině poskytovala potřebné odborné zázemí. Poté byla agenda předána postupně sociálním pracovnicím E. B. a L. P. Povinností obviněné v prvé řadě bylo řádné seznámení se s novým spisem a adekvátní reakce na informace v něm obsažené. Pokud by tak učinila, musela by si všimnout alarmujících zpráv ze strany dětské lékařky, školy a dalších subjektů a případně by zvážila závažnost situace, potřebu intenzivnější práce s rodinou, častější docházku do rodiny a jiné činnosti, ke kterým je oprávněna na základě zák. č. 359/1999 Sb. Místo toho však spisový materiál (podle jejích vlastních slov) pouze zběžně prohlédla (podrobněji se prý seznámila pouze s posledním svazkem), důsledkem čeho byla zcela nedostatečná komunikace a odborná součinnost s rodinou, která nakonec vedla k nechtěnému následku. Obviněná nesprávně vyhodnotila možná rizika nedobré rodinné anamnézy (zejména vyplývající z toho, že v rodině už v předchozí době došlo k týrání dětí), nenavštěvovala rodinu v pravidelných intervalech a především s rodinou nijak nepracovala, nevyužívala všech možností, které jí zák. č. 359/1999 Sb. nabízí, nereagovala na zprávy od dětské lékařky ani na zprávy ze školy, kam nezletilý docházel.

Nejvyšší soud nemohl dovolatelce přisvědčit ani v tvrzení, že praxe k naplnění § 330 odst. 1 tr. zákoníku požaduje trvání protiprávního stavu v délce alespoň tří měsíců. Naopak lze souhlasit s názorem státního zástupce, že tento přečin je možné spáchat i jednorázovým útokem. Rovněž tak skutečnost, že v jiné trestní věci byli odsouzeni rodiče nezletilého D. D., neznamená, že nemohlo dojít k pochybení na straně další osoby, která do skutkového děje nějakým způsobem vstoupila, zejména pokud takové osobě byla přímo zákonem uložena povinnost ochrany dětí. Jakkoliv je nepochybné, že v silách pracovníků odborů sociálně právní ochrany dětí nemůže být zabránit všem útokům proti dětem, je zcela evidentní, že závěr o vině dovolatelky byl učiněn po zjištění jejích konkrétních pochybení.

Nejvyšší soud proto uzavírá, že obviněná nedostála svým povinnostem stanoveným zákonem č. 359/1999 Sb., ani nevyužila potřebná oprávnění, která jí tento zákon umožňuje, po dobu své pracovní neschopnosti nezajistila, aby bylo s rodinou dále pracováno, a svým nedbalostním jednáním (přinejmenším ve smyslu § 16 odst. 1 písm. b/ tr. zákoníku) tak podstatně ztížila splnění důležitého úkolu, kterým je zájem státu na ochraně práv dětí na příznivý vývoj a řádnou výchovu, ochrana oprávněných zájmů dítěte a působení směřující k obnovení narušených funkcí rodiny. Proto právní kvalifikace jejího jednání jako přečinu maření úkolu úřední osoby z nedbalosti podle § 330 odst. 1 tr. zákoníku je správná a zákonná.

Nejvyšší soud dovolání obviněné jako zjevně neopodstatněné odmítl podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř.